

Projektin tavoite

Vuorokauden aikana taloyhtiön vedenkulutus vaihtelee voimakkaasti, joten energiaa kuluu veden lämmitykseen vaihtelevasti vuorokauden eri tunteina. Koska vesi kiertää lämpimän käyttöveden verkostossa, kuluu osa energiasta lämpöhäviöihin. Mikäli vedenkulutus pystytään ennustamaan luotettavasti, ajatuksena on, että saavutettaisiin yli 90-95% ennustetarkkuus, voitaisiin lämpimän käyttöveden kierrätys katkaisemaan hetkellisesti, jolloin lämpöhäviöitä ei synny.

Käytetään ennusteen luontiin FB:n Prophet algoritmia.

https://facebook.github.io/prophet/docs/quick_start.html

Valitaan tarvittavat kirjastot

In []:

```
import pandas as pd
from prophet import Prophet
import warnings
import numpy as np
import seaborn as sns
import matplotlib.pyplot as plt
import datetime
# Estetään FutureWarning DatetimeProperties.to_pydatetime -metodista
warnings.filterwarnings("ignore", category=FutureWarning)
```

Tuodaan malliin data.

Malli edellyttää, että malliin tuotavat sarakkeet on nimetty 'ds' ja 'y', joista ds sisältää aikaleiman ja y on selitettävä muuttuja. ds sisältää aikasarjan kyseessä olleen x-akselin aikaarvot ja y luonnollisesti y-akselin selitettävän muuttujan arvot eli vedenkäytön (m3/h). Poimitaan malliin vain osa aikasarjan tiedoista.

In []:

```
df_water = pd.read_excel('vedenkulutus.xlsx')
df_water['ds'] = pd.to_datetime(df_water['ds'])
start_date = '2023-01-01 00:00:00'
end_date = '2024-01-31 23:00:00'
df_water_filtered = df_water[(df_water['ds'] >= start_date) & (df_water['ds'] <=
end_date)]

#df_water = df_water[df_water['ds']]
df_water_filtered.tail()
#water.dtypes
```

Out[]:

	ds	y
41154	2024-01-31 19:00:00	0.49
41155	2024-01-31 20:00:00	0.35
41156	2024-01-31 21:00:00	0.19

	ds	y
41157	2024-01-31 22:00:00	0.17
41158	2024-01-31 23:00:00	0.20

Tarkastellaan dataa.

```
df_water_filtered.describe()
```

In []:

Out[]:

	ds	y
count	9504	9504.000000
mean	2023-07-17 23:29:59.621211904	0.157345
min	2023-01-01 00:00:00	0.000000
25%	2023-04-09 23:45:00	0.060000
50%	2023-07-17 23:30:00	0.130000
75%	2023-10-24 23:15:00	0.230000
max	2024-01-31 23:00:00	0.850000
std	NaN	0.117775

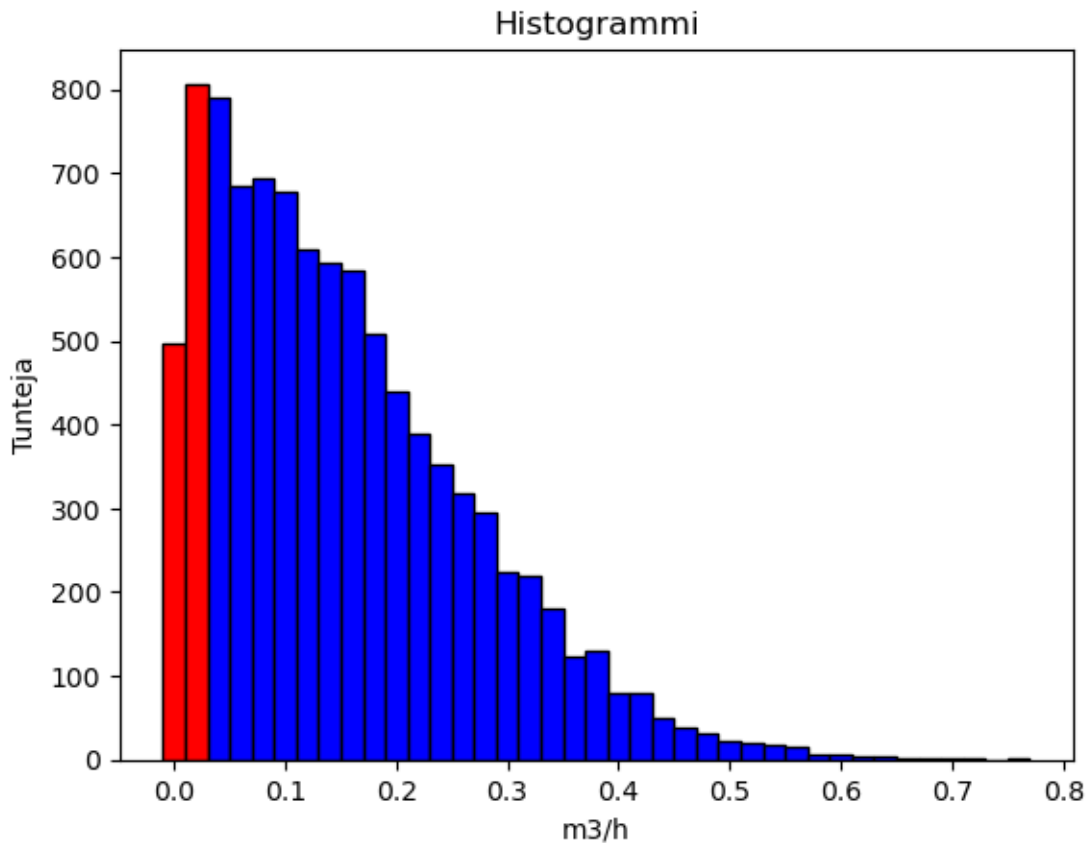
In []:

```
# Assuming df_water['y'] is your data
data = df_water_filtered['y']
bins = [i/50 for i in range(40)] # [0.02, 0.04, 0.06,...0.8]
# Calculate the histogram manually
hist, bins = np.histogram(data, bins=bins)

# Set colors based on bin values
colors = ['red' if bin_val >= 0 and bin_val <= 0.02 else 'blue' for bin_val in
bins]

# Plot the histogram bars
plt.bar(bins[:-1], hist, width=np.diff(bins), color=colors, edgecolor='black')
plt.title('Histogrammi')
plt.xlabel('m3/h')
plt.ylabel('Tunteja')

plt.show()
```


Kiinnostus koskee vain punaisella merkittyä vedenkulutusta sillä oletuksella, että silloin ei käytetä vettä lainkaan tai käytetään vain kylmää vettä. Tavoitteena on siis pystyä ennustamaan milloin vedenkulutus osuu niihin.

Aloitetaan ennusteen tekeminen

In []:

```
# Python
m = Prophet(changepoint_prior_scale=0.001) # luodaan uusi Prophet
olio/instanssi. Määritetään hyäeparametrin arvo, joka haettiin iteroimalla.
m.fit(df_water_filtered) #sovitetaan aineisto algoritmiin
15:58:17 - cmdstanpy - INFO - Chain [1] start processing
15:58:17 - cmdstanpy - INFO - Chain [1] done processing
```

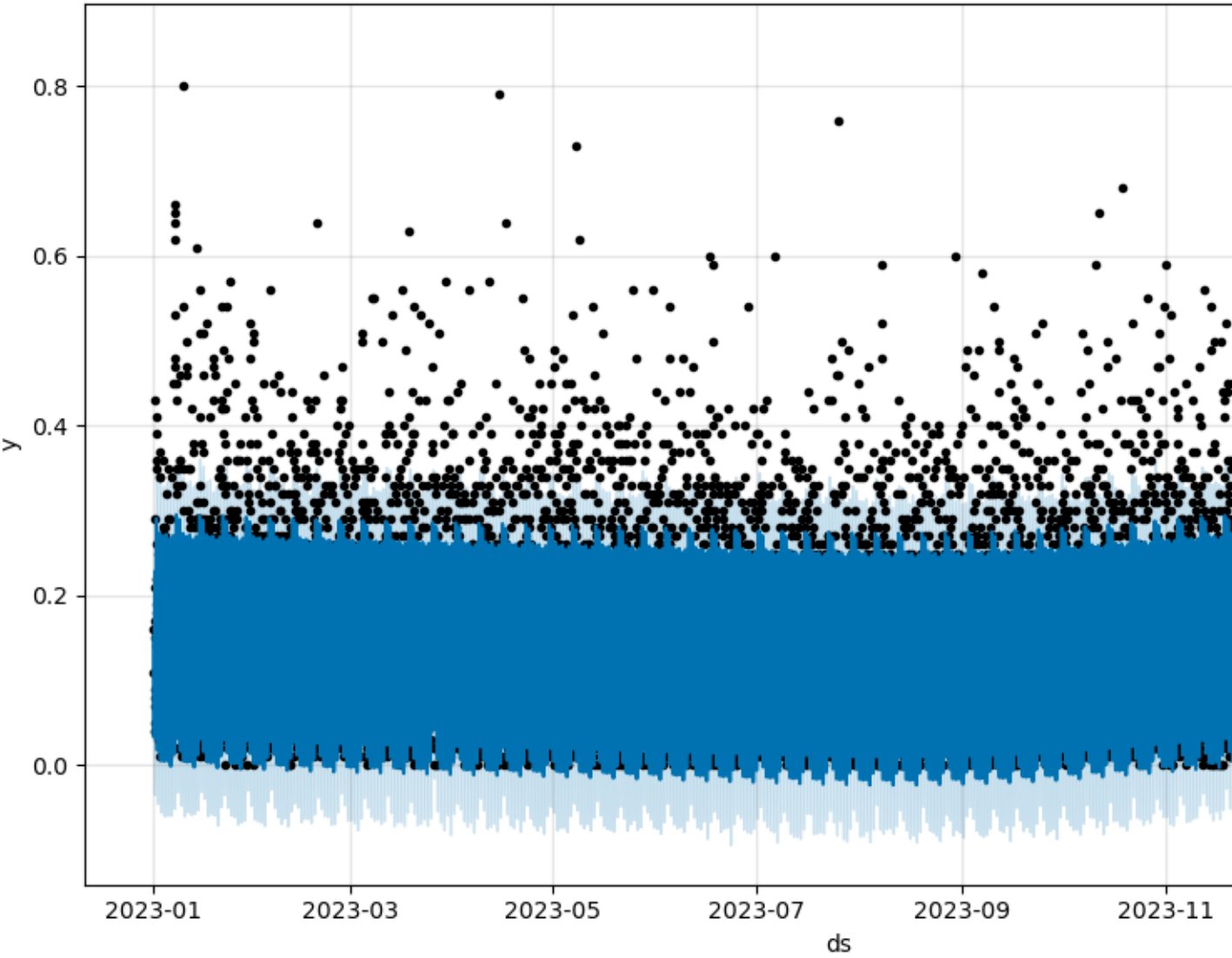
Out[]:

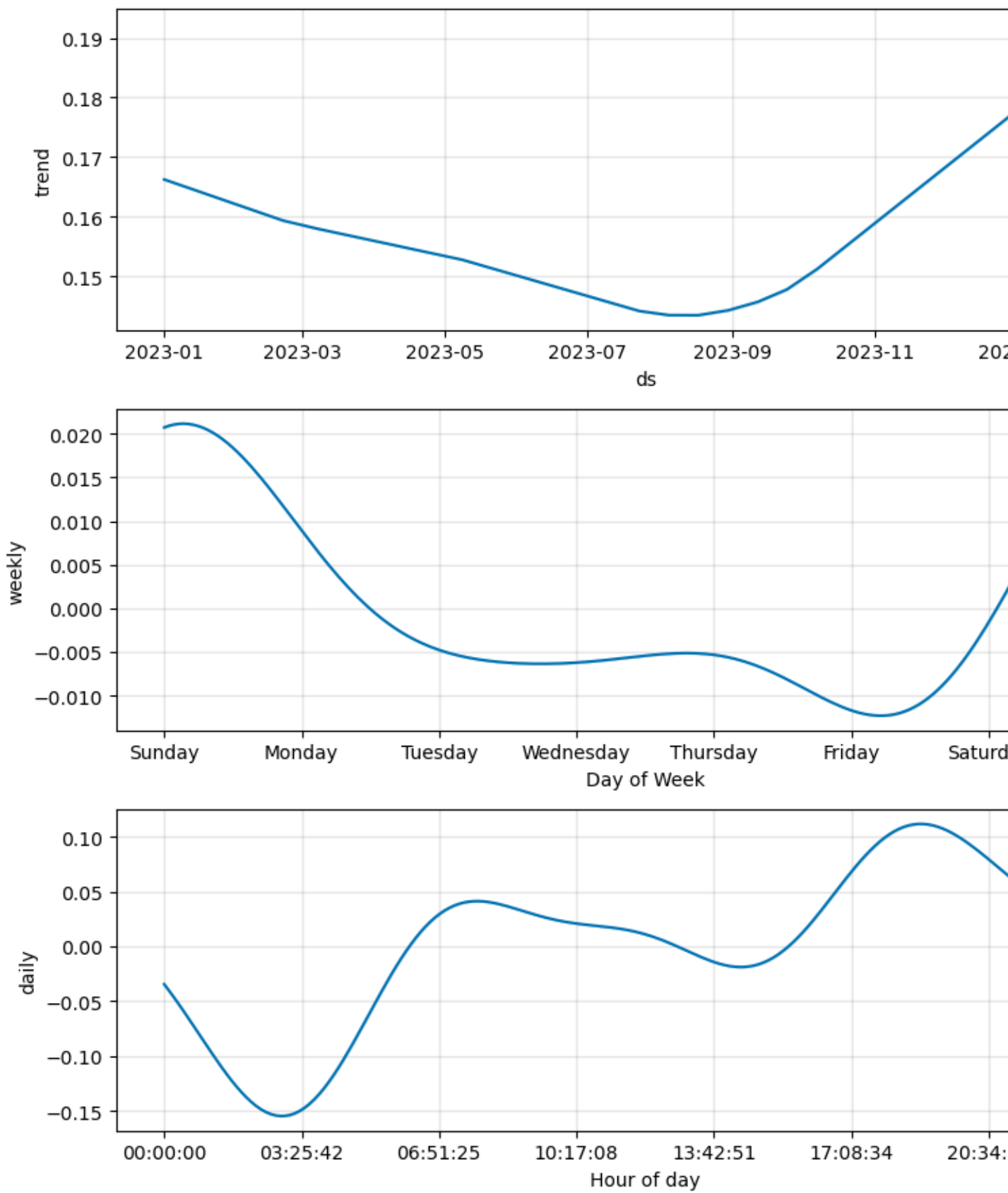
```
<prophet.forecaster.Prophet at 0x291663af210>
```

In []:

```
ennuste_m3 = m.make_future_dataframe(periods=375, freq='h') # Tämä luo uuden
dataframen, jossa määritellään ennusteperiodi
ennuste_m3['floor'] = 0 # Ennusteen alarajaksi asetetaan 0, koska vedenkäyttö ei
voi olla sen alahaisempi
water_forecast =
Prophet(interval_width=0.5).fit(df_water_filtered).predict(ennuste_m3)
fig = m.plot(water_forecast)
fig = m.plot_components(water_forecast)
15:58:18 - cmdstanpy - INFO - Chain [1] start processing
```

15:58:19 - cmdstanpy - INFO - Chain [1] done processing

Katsotaan miltä ennuste näyttää

In []:

```
print(water_forecast[['ds', 'yhat', 'yhat_lower', 'yhat_upper']].tail())
```

	ds	yhat	yhat_lower	yhat_upper
9873	2024-02-16 10:00:00	0.203394	0.139218	0.265077
9874	2024-02-16 11:00:00	0.199195	0.134021	0.265389
9875	2024-02-16 12:00:00	0.192711	0.125154	0.254487
9876	2024-02-16 13:00:00	0.178800	0.112419	0.242500
9877	2024-02-16 14:00:00	0.165453	0.104544	0.233910

In []:

```
from prophet.diagnostics import cross_validation
from prophet.diagnostics import performance_metrics
df_cv = cross_validation(m, horizon='375 hours', initial=0.5)
Seasonality has period of 7 days which is larger than initial window. Consider
increasing initial.
```

```
0%|          | 0/49 [00:00<?, ?it/s]
```

```
15:58:23 - cmdstanpy - INFO - Chain [1] start processing
15:58:23 - cmdstanpy - INFO - Chain [1] done processing
15:58:23 - cmdstanpy - ERROR - Chain [1] error: error during processing
Operation not permitted
Optimization terminated abnormally. Falling back to Newton.
15:58:23 - cmdstanpy - INFO - Chain [1] start processing
15:58:23 - cmdstanpy - INFO - Chain [1] done processing
15:58:23 - cmdstanpy - INFO - Chain [1] start processing
15:58:23 - cmdstanpy - INFO - Chain [1] done processing
15:58:23 - cmdstanpy - ERROR - Chain [1] error: error during processing
Operation not permitted
Optimization terminated abnormally. Falling back to Newton.
15:58:23 - cmdstanpy - INFO - Chain [1] start processing
15:58:23 - cmdstanpy - INFO - Chain [1] done processing
15:58:24 - cmdstanpy - INFO - Chain [1] start processing
15:58:24 - cmdstanpy - INFO - Chain [1] done processing
15:58:24 - cmdstanpy - INFO - Chain [1] start processing
15:58:24 - cmdstanpy - INFO - Chain [1] done processing
15:58:24 - cmdstanpy - ERROR - Chain [1] error: error during processing
Operation not permitted
Optimization terminated abnormally. Falling back to Newton.
15:58:24 - cmdstanpy - INFO - Chain [1] start processing
15:58:25 - cmdstanpy - INFO - Chain [1] done processing
15:58:25 - cmdstanpy - INFO - Chain [1] start processing
15:58:25 - cmdstanpy - INFO - Chain [1] done processing
15:58:26 - cmdstanpy - INFO - Chain [1] start processing
15:58:26 - cmdstanpy - INFO - Chain [1] done processing
15:58:26 - cmdstanpy - INFO - Chain [1] start processing
15:58:26 - cmdstanpy - INFO - Chain [1] done processing
15:58:26 - cmdstanpy - INFO - Chain [1] start processing
15:58:27 - cmdstanpy - INFO - Chain [1] done processing
15:58:27 - cmdstanpy - INFO - Chain [1] start processing
15:58:27 - cmdstanpy - INFO - Chain [1] done processing
15:58:27 - cmdstanpy - INFO - Chain [1] start processing
15:58:28 - cmdstanpy - INFO - Chain [1] done processing
```

[illegible]

```

15:58:43 - cmdstanpy - INFO - Chain [1] done processing
15:58:44 - cmdstanpy - INFO - Chain [1] start processing
15:58:44 - cmdstanpy - INFO - Chain [1] done processing
15:58:45 - cmdstanpy - INFO - Chain [1] start processing
15:58:45 - cmdstanpy - INFO - Chain [1] done processing
15:58:46 - cmdstanpy - INFO - Chain [1] start processing
15:58:46 - cmdstanpy - INFO - Chain [1] done processing
15:58:46 - cmdstanpy - INFO - Chain [1] start processing
15:58:47 - cmdstanpy - INFO - Chain [1] done processing
15:58:47 - cmdstanpy - INFO - Chain [1] start processing
15:58:48 - cmdstanpy - INFO - Chain [1] done processing
15:58:48 - cmdstanpy - INFO - Chain [1] start processing
15:58:49 - cmdstanpy - INFO - Chain [1] done processing
15:58:49 - cmdstanpy - INFO - Chain [1] start processing
15:58:50 - cmdstanpy - INFO - Chain [1] done processing
15:58:50 - cmdstanpy - INFO - Chain [1] start processing
15:58:51 - cmdstanpy - INFO - Chain [1] done processing
15:58:51 - cmdstanpy - INFO - Chain [1] start processing
15:58:52 - cmdstanpy - INFO - Chain [1] done processing
15:58:53 - cmdstanpy - INFO - Chain [1] start processing
15:58:53 - cmdstanpy - INFO - Chain [1] done processing
15:58:54 - cmdstanpy - INFO - Chain [1] start processing
15:58:54 - cmdstanpy - INFO - Chain [1] done processing
15:58:55 - cmdstanpy - INFO - Chain [1] start processing
15:58:55 - cmdstanpy - INFO - Chain [1] done processing
15:58:56 - cmdstanpy - INFO - Chain [1] start processing
15:58:56 - cmdstanpy - INFO - Chain [1] done processing
15:58:57 - cmdstanpy - INFO - Chain [1] start processing
15:58:57 - cmdstanpy - INFO - Chain [1] done processing

```

Arvioidaan mallin suorituskykyä

In []:

```

# Evaluate performance metrics
df_metrics = performance_metrics(df_cv)
print(df_metrics.head(10))

```

	horizon	mse	rmse	mae	mdape	smape	coverage
0	1 days 13:30:00	0.011137	0.105533	0.074640	0.448244	0.597333	0.821448
1	1 days 14:00:00	0.011223	0.105938	0.074849	0.447189	0.597385	0.819902
2	1 days 14:30:00	0.011292	0.106264	0.075049	0.449998	0.598851	0.819271
3	1 days 15:00:00	0.011385	0.106699	0.075132	0.449998	0.597453	0.819379
4	1 days 15:30:00	0.011556	0.107497	0.075490	0.451582	0.599530	0.819271
5	1 days 16:00:00	0.011680	0.108072	0.075698	0.449719	0.598405	0.819292
6	1 days 16:30:00	0.011743	0.108366	0.075911	0.451219	0.598575	0.816004
7	1 days 17:00:00	0.011716	0.108240	0.075839	0.449891	0.599969	0.816091
8	1 days 17:30:00	0.011834	0.108785	0.076177	0.451582	0.601606	0.813827
9	1 days 18:00:00	0.011858	0.108892	0.076227	0.450448	0.602842	0.812324

In []:

```
df_cv[['ds', 'y', 'yhat_lower', 'yhat', 'yhat_upper', ]].tail()
```


Out[]:

	ds	y	yhat_lower	yhat	yhat_upper
18370	2024-01-31 19:00:00	0.49	0.146718	0.266217	0.387138
18371	2024-01-31 20:00:00	0.35	0.124994	0.250662	0.379077
18372	2024-01-31 21:00:00	0.19	0.101844	0.222512	0.345052
18373	2024-01-31 22:00:00	0.17	0.077637	0.193820	0.307172
18374	2024-01-31 23:00:00	0.20	0.051432	0.163619	0.282293

In []:

```
# Suodattaa rivit, joissa y on 0.02 tai pienempi
filtered_df = df_cv[df_cv['y'] <= 0.02]
#print(filtered_df.tail(50))

# Laskee niiden tuntien määrän, jolloin yhat on pienempi 0.02 m3/h
count_yhat_greater_than_02 = (filtered_df['yhat'] <= 0.02).sum()

# Lasketaan prosentuaalinen osuus niistä tunneista, jolloin ennuste osuu rajojen
sisäpuolelle. Tämä arvo pitäisi olla mahdollisimman suuri.
# Mielellään yli 90%.

percentage = (count_yhat_greater_than_02 / len(filtered_df)) * 100

print(f"Ennuste on pienempi kuin 0.02 {percentage:.2f}% kerroista, kun y on 0.02
tai pienempi.")
Ennuste on pienempi kuin 0.02 53.58% kerroista, kun y on 0.02 tai pienempi.
```

Iteroinneilla saavutettu maksimiarvo on vain hieman vajaa 54% tunneista, joten Prophetia käyttämällä ennusteella ei kyetä saavuttamaan tavoitetta. Pitää siis pohtia onko jotain muita tapoja / algoritmeja, jolla tavoiteltava ennustustarkkuus voitaisiin saavuttaa. Vaihtoehtoisia algoritmeja voisivat olla esim. seuraavat:

1. Autoregressiiviset mallit (AR): Autoregressiivisissa malleissa ennustetaan muuttujan tulevaa arvoa sen aiempien arvojen perusteella. Voit kokeilla esimerkiksi ARIMA (Autoregressive Integrated Moving Average) -mallia.
2. Koneoppimisen regressiomallit: Lineaariset regressiomallit ja niiden laajennukset voivat olla hyödyllisiä. Voit kokeilla esimerkiksi Support Vector Regression (SVR) tai Random Forest Regression -malleja.
3. Koneoppimisen aikasarjamallit: LSTM (Long Short-Term Memory) ja GRU (Gated Recurrent Unit) ovat syvän oppimisen malleja, jotka sopivat hyvin aikasarjaennustuksiin. Ne voivat oppia monimutkaisia aikasarjojen rakenteita.
4. Keskiarvot ja liukuva keskiarvo: Yksinkertaiset menetelmät, kuten liukuvan keskiarvon käyttäminen, voivat toimia hyvin, erityisesti jos aikasarjassa on selkeitä kausivaihteluja.
5. Eksponentiaalisen tasoituksen mallit: Mallit kuten Holt-Wintersin eksponentiaalinen tasoitus sopivat hyvin aikasarjaennustuksiin ja voivat olla tehokkaita ennustettaessa tulevia arvoja.

Ongelmana on kuitenkin, että data on hyvin satunnaista, jolloin ennustettavuus ei ole korkea. Jos datassa olisi selittäviä muuttujia, niin niiden avulla olisi ehkä mahdollista päästä parempaan ennustettavuuteen kuin puhtaalla aikasarjalla. Tämä harjoitus oli kuitenkin mielekäs sikäli, että sillä pystyi tutustumaan Prophetiin ja miten sitä voidaan käyttää ennusteen luontiin.